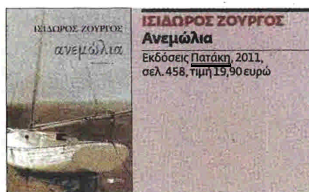

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Πέντε Θεσσαλονικείς, παλιοί συμμαθητές, φεύγουν έναν Ιούλιο από τις οικογένειές τους και την πληκτική ή επαχθή καθημερινότητά τους αναζητώντας το ταξίδι, την περιπέτεια, την ελευθερία και τα χαμένα νιάτα τους **πάνω σε ένα ιστιοπλοϊκό με ρότα προς την Ανατολή**

Ανδρικές αποδράσεις

ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΙΝΗΣ ΚΟΥΖΕΛΗ

«**Ο** άντρες, όταν έχουν ανάγκη να αισθανθούν νέοι, φεύγουν. Τα παλιά χρόνια έκαναν πόλεμο...» λέει ο Νίκος Χαλκίτης, φιλόλογος και ποιητής χωρίς μούσα – ποιος άλλωστε έχει μούσα τούτες τις μέρες – εξηγώντας την οργανωμένη δραπέτευση μιας παρέας σαρανταπεντάχρονων από τη βολεμένη ζωή και τις ευθύνες τους ένα καλοκαίρι, στα τέλη της πρώτης δεκαετίας της νέας χιλιετίας.

Στο νέο μυθιστόρημα του Ισιδώρου Ζουργού, με τον τίτλο *Ανεμώλια*, πέντε Θεσσαλονικείς, παλιοί συμμαθητές, γέννημα-θρέμμα του μεγάλου δρόμου της Αγίου Δημητρίου, αποφασίζουν έναν Ιούλιο να φύγουν από τις οικογένειές τους και την πληκτική ή επαχθή καθημερινότητά τους και να αναζητήσουν το ταξίδι, την περιπέτεια, την ελευθερία και τα νιάτα τους που χάθηκαν, πάνω σε ένα ιστιοπλοϊκό με ρότα προς την Ανατολή: Ο χημικός Δημήτρης Χριστοδούλου, με το παρτσούκλι «Μικηναίος», ο μικρότερος αδελφός του Χρήστου, ένας καλοβαλμένος νευρολόγος με σπίτι στο Πανόραμα, ο θηριώδης Στάθης,

ένα λαϊκό παιδί, νυν άνεργος και πρόην πορτέρης σε νυχτερινά μαγαζιά, ο Νικηφόρος, κοσμητορας της Πολυτεχνικής Σχολής, και ο φιλόλογος Χαλκίτης.

Παιδιά της Αλλαγής

Ενα ταξίδι με πλοίο στο Αιγαίο, η αναζήτηση της σοφίας Ελένης – ενός ανώικος έρωτα του Χρήστου – ένας ανώικος γέρος-μάντης στον Αί-Στράτη, χρημοί. Οι παραλληλισμοί με τα ομηρικά έπη είναι άφθονοι και πολλαπλώς διασταυρούμενοι. Ο «Μικηναίος» Δημήτρης, ο «άνος ανδρόν», και ο ξανθός Χρήστος διαβάζονται ως οι σύγχρονοι Αγαμέμνονας και Μενέλαος. Ο Νικηφόρος, με το παρτσούκλι «Γέρος», είναι ο σοφός γέροντας Νέστορας. Ο πανύψηλος ευρύστερνος Στάθης, με την πλάτη σηματοσημένη από τα τατουάζ για να τον προφυλάσσουν από το κακό σαν άλλη ασπίδα, παραπέμπει στον κραταιό Αχιλλέα. Ο Νίκος, ο λόγιος της παρέας, παρατρεί και καταγράφει την ιστορία τους, την οποία αργότερα θα αφηγηθεί ως άλλος Οδυσσεύς

Σαν τον Οδυσσέα...

«Ανεμώλια», λέξη ομηρική που σημαίνει «λόγια του ανέμου». Το βιβλίο χωρίζεται σε είκοσι τέσσερα κεφάλαια, όσες και οι ραψωδίες των επών. Αριθμούνται με τα γράμματα του αλφαβήτου, μικρά σαν της Οδύσσειας, και πληροφορούνται «Πατρόκλειαν» ή «Νέκκλιαν» ή «Καλυψών» ή «άνοστο», αλλάητες αναφορές στα έπη. Στο μάτο φράσεις από την Οδύσσεια του Ομήρου και εκείνη του Καζαντζάκη, αλλά και από τον *Οδυσσέα* του Τζέιμς

σπιν αυλή των Φαίακων. In medias res, με τον τρόπο του Ομήρου, ο Νίκος αφηγείται πώς τα βρόντηξαν όλα κι έφυγαν, πώς σαλπύριαν χωρίς γυναικες, με κλειστά κινητά, παρέα με το αλκοόλ και τις καλύτερες των τσιγάρων τους, με παλιές επιθυμίες, κρυφά κριμάτα, αναμνήσεις και συνεχόχα μυστικά. Μέσα από τις κουβέντες του παρόντος αναδύονται σταδιακά τα συμβάντα του παρελθόντος: οι ατελέσφοροι έρωτες, οι υπαρξιακές ανσυχίες και οι κοινωνικές ανασφάλειες, ο ανταγωνισμός με το άλλο φύλο, οι οικογενειακές τραγωδίες, οι ζώες που πλέκονται η μια με την άλλη. Είναι όλοι τους παιδιά της δεκαετίας του '60, νέοι της Αλλαγής, μέλη της μεσοαστικής τάξης στην καλύτερη της ώρα, κάποιιοι έγιναν και νεόπλοιοι. Εξησαν τρεις δεκαετίες σταδιακής ευμάρειας, με τις «στιλβουικες αξίες ενός κύκλου και μιας εποχής: πολιτικός προοδευτισμός και Ιντριγκα, διακριτικό πάρε-δώσε με τα πολιτικά κόμματα και φιλοδοξίες, συγκρατημένος ερωτισμός, αν-

θρωπισμός μιας χρήσης και ευπρέπεια». Ως την οικονομική κρίση, όταν οι βεβαίωτες καταρρίφθηκαν και η παλιά αισιοδοξία έγινε νέα καχυποψία. Με διλώσεις μεγαλόστομες αναχωρούν κωνηγόντας χμιαρικά νεανικά όνειρα ενός κόσμου καινούργιου και φάρφατου. Φεύγουν κουρασμένοι και επιστρέφουν πτημένο από τον θάνατο. Τα καυχησιάρικα λόγια τα πήρε ο άνεμος. Κρατούν για παρηγοριά τη φιλία τους και την ανδρική αλληλεγγύη. Ο Ζουργός επιδίδεται και σε αυτό το μυθιστόρημα σε εκείνο που ξέρει καλά: αναπτύσσει με δεξιοτεχνία ένα πλήθος χαρακτήρων που γίνονται συμπαθείς με τις ανθρώπινες ατέλειες τους. Εχοντας πλέον βρει έναν σταθερότερο βηματισμό στην πλοκή και έχοντας δουλέψει την έκφρασή του, συναρμόζει ιστορίες όπου το καθημερινό εναλλάσσεται με το τραγικό σε ένα μυθιστόρημα μελαγχολικό, αλλά τρυφερό και συγκινητικό, για τις μεγάλες προσδοκίες, τις σκληρές μεταιώσεις και τις μικρές χαρές της ζωής.

Στον «Θερίτη», το σκάφος που μεταφέρει τους ήρωες του Ζουργού, ξεδιπλώνεται, μέσα από τις αναμνήσεις και τις αφηγήσεις τους, η ελληνική ιστορία της τελευταίας πενήκονταετίας

Σαν τον Οδυσσέα...

Τζόις. Στο τέλος του βιβλίου – κατά την πάγια συνήθεια του συγγραφέα – οι ηγίες του: εκδόσεις και μελέτες για τον κόσμο των επών, η *Πηλεσιπιάδα* της Μάργκαρετ Ατγουντ, η *Τηλεμάχου Οδύσσεια* του Δημήτρη Μίγγα, γλωσσάρι ομηρικών λέξεων και επεξηγήσεις. Οι προφανείς συμβολισμοί και οι αντιστοιχίες με τα ομηρικά έπη στο κείμενο πλακισούνται σφίχτά από ρητές δικακμενικές αναφορές στο παρακείμενο. Προς τι τούτη έγνοια; Τι προσφέρει ουσιαστικά αυτός ο

παραλληλισμός με τα έπη πέρα από μια έτοιμη σκαλωσιά για τη δόμηση της αφήγησης; Διότι η αφήγηση έχει ύπαρξη και ένταση και χωρίς αυτών. Ήταν στις προθέσεις του συγγραφέα να υπογραμμίσει εμμέως τη σχέση του μυθιστορήματος με τον αλλοτινό πρόγονό του, το έπος; Η μήπως να αντιπαραβάλλει την τέχνη με τη ζωή; «Χαλκίτη, παράτα τα βιβλία κι έλα μαζί μου. Η ζωή είναι πόλεμος» λέει ο «Μικηναίος» στον φίλο του, «ό,τι διάβασες διάβασες. Θα σε κάνω Οδυσσέα εγώ, θα δεις...».